

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی
سرخس

تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۱۷/۴

کد خزانه: ۴۰۳۲۰۶۴

۱۴۰۳/۰۸/۲۱

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۴۰۳/۱۷/۲۸

پژوهشکده شورای نگهبان

درباره‌ی اساسنامه

هیئت وزیران در راستای اختیار حاصل از ذیل اصل (۸۵) قانون اساسی و به استناد ماده واحده قانون ایجاد منطقه آزاد تجاری- صنعتی سرخس مصوب ۱۴۰۲، «اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی سرخس» را بنا به پیشنهاد شماره ۱۴۰۳۲/۱۰/۳۱۴۳ مورخ ۱۴۰۳/۵/۴ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۳/۷/۴ هیئت وزیران به تصویب رساند. پس از آن، این مصوبه جهت طی تشریفات قانونی مقرر در اصل (۸۵) قانون اساسی، جهت بررسی عدم مغایرت مفاد آن با موازین شرع و قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۶۲۹۵۰/۱۰۲۸۵۹ مورخ ۱۴۰۳/۷/۱۱ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۳/۷/۲۵ مفاد یکی از مواد آن را مغایر با موازین شرع تشخیص داد و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۱۰۲/۴۳۸۱۶ مورخ ۱۴۰۳/۷/۲۸ به هیئت وزیران اعلام کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی سرخس»

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۳/۷/۴ به پیشنهاد شماره ۱۴۰۳۲/۱۰/۳۱۴۳ مورخ ۱۴۰۳/۵/۴ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد ماده واحده قانون ایجاد منطقه آزاد تجاری- صنعتی سرخس مصوب ۱۴۰۲ و بند (ب) ماده (۴) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲، اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری- صنعتی سرخس را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- ...

ماده ۱۹-

مجمع عمومی یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل را از میان اشخاص حقوقی یا حقیقی ذی صلاح که واجد شرایط مقرر برای اعضای هیئت مدیره هستند، برای مدت یک سال انتخاب می‌نماید. انتخاب مجدد آنان به این سمت بلامانع است و تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده است، بازرس سابق به خدمت خود ادامه خواهد داد. در صورت فوت، استعفا یا برکناری از خدمت بازرس اصلی، بازرس علی‌البدل وظایف وی را عهده‌دار خواهد شد. در صورت انتخاب شخص حقوقی به عنوان بازرس، نماینده شخص حقوقی می‌بایست واجد شرایط مندرج در ماده (۱۲) این اساسنامه باشد.

▪ دیدگاه مغایرت

هیئت وزیران در این ماده، تعیین بازرس اصلی و علی‌البدل سازمان منطقه آزاد سرخس را به «مجمع عمومی سازمان»^۱ واگذار کرده است. حال نظر به اینکه سازمان منطقه آزاد سرخس در اراضی وقفی با تولیت آستان قدس رضوی تشکیل شده است، لازم است در جهت رعایت

۱. ماده (۷) اساسنامه‌ی حاضر: «ماده ۷- هیئت وزیران نماینده صاحب سهام در مجامع عمومی است.»

غبطه‌ی اراضی موقوفه، نظر آستان قدس نیز در انتصاب بازرس اصلی و علی‌البدل سازمان اخذ شود. بنابراین حکم این ماده از این جهت که انتصاب بازرسان مقید به نقش‌آفرینی تولیت موقوفه (آستان قدس) نشده است، مغایر با موازین شرعی است. گفتنی است قانون‌گذار در ماده (۱۲) اساسنامه‌ی حاضر، به درستی در انتخاب هیئت مدیره سازمان، نقش فعالی را برای تولیت آستان قدس در نظر گرفته است که اگر همین حکم در ماده (۱۹) و در انتخاب بازرسان مقرر شود، اشکال شرعی این ماده نیز مرتفع خواهد شد.

■ نظر شورای نگهبان

- در ماده (۱۹)، تفویض تعیین بازرس به مجمع عمومی، بدون پیش‌بینی نقش مؤثر (مانند پیشنهاد بازرس) برای آستان قدس رضوی، خلاف غبطه وقف و در نتیجه خلاف شرع شناخته شد.